

**A Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár
2022. évi beszámolója**

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár a szabadidő eltöltésének többfunkciós tere, amely egyszerre valósítja meg a közművelődés közösségi és a szórakoztatás közönségi terét. Szolgál és szolgáltat, helyet ad a kreatív iparnak, teret biztosít a művészeti produkcióknak, hozzáférést ad a tudáshoz és élményt nyújt. Összekapcsolja a kulináris élvezeteket a művészi élményekkel. Könyvtári szolgáltatásokat nyújt.

A művelődési ház és a kabókai kultúrház épülete - köszönhetően az önkormányzat nyertes energetikai pályázatainak- 2015-ben illetve 2018-ban megújult. A nyílászárók cseréje és a szigetelés nagy előrelépés számunkra. Továbbra is komoly probléma a művelődési ház épületének tetőszerkezete, mely a legutóbbi felújítás során sem oldódott meg. Fontos lenne, hogy megtörténjen a tetőszerkezet cseréje, mert a beázások tönkreteszik a szigetelést is. A 2019-es évben egy nagyobb javítást végeztünk a tetőn, így a nagy és látható beázások megszűntek. A 2018. évi érdekeltségnövelő támogatásból a színházterem világítása készült el, 2019 decemberében. Majd az utolsó érdekeltségnövelő támogatásból a mosdók újultak meg.

A 2022-es esztendő szerencsére már nem a pandémiáról szólt. Korábban az intézmény terveit, programjait, beszerzéseit komolyan befolyásolta a vírus okozta helyzet.

Magyarország Kormánya által kihirdetett veszélyhelyzet, illetve az azt indokoló járványügyi helyzetre tekintettel a 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet értelmében intézményünk 2021. évben sokáig zárva volt.

A zárva tartás valódi következményeit még mindig érezzük. Több csoportunk megszűnt, van néhány csoport, akik a mai napig újra próbálják indítani, élni a megszokott klubéletüket. Sajnos, a nyugdíjas klubok tagjai is megfogyatkoztak. Nagyon komoly közösségépítő munkára van szükség, hogy a programok, a kultúra iránti érdeklődést ismét legalább a régi szintre hozzuk.

Az online tér adta lehetőségek, kényeszes próbálkozások nem múltak el nyomtalanul. Vannak szolgáltatásaink, melyek a mai napig megmaradtak. Köszönhetően annak, hogy az emberek is több időt kezdtek eltölteni az online platformokon, és ezek a szokások megmaradtak, felismerték, hogy számos dolgot kényelmesebben intézhetik ebben a formában. Mindezek az új szolgáltatások és lehetőségek fontosak, hiszen intézményünk a tudásalapú társadalom alapintézményeként fő feladatának tekinti, hogy az érdeklődők minél szélesebb köre számára megteremtse a lehetőséget az egyetemes és a magyar kultúra alkotásainak, a tudomány és a technika eredményeinek megismerésére, a permanens önművelésre, valamint a szórakozásra.

Munkatársaink számára fontos volt a látogatóinkkal való személyes találkozás, és így mindennap igyekszünk megragadni az alkalmat, hogy lehetőségeinkhez mértén szélesítsük kínálatunkat, szolgáltatásaink körét.

AZ elmúlt évek fontos útmutatása számunkra, hogy az intézményünkben dolgozó munkatársak rugalmassága, alkalmazkodó képessége, tudása folytán – meg tudunk maradni az új helyzetekre nyitott, fejlődni tudó, helyileg és társadalmilag elismert intézmények sorában.

II. Stratégiai célok

A 2022-re kitűzött célok és tervek, a korábban megfogalmazottakhoz képest átértékelődtek, bizonyos dolgok háttérbe kerültek. Új lendülettel vetettük magunkat a munkába. A pandémia tapasztalatait beépítve mindennapi tevékenységünkbe, igyekeztünk visszavezetni az érdeklődőket intézményünkbe. A számok biztatóak, bár a könyvtár látogatottsága jelentősen csökkent, a kevés pénzből vagy csak önerőből megvalósuló programok, saját ötletek alapján kidolgozott időtöltések sok pluszt adnak tevékenységünk színesítéséhez. Hosszú évek óta szolgáltatásunk lett a nyári táborok biztosítása a gyermekek számára, melyek a 2022. évben Erzsébet táborok voltak, ami komoly segítséget jelentett a szülők számára, de ugyanígy a gyermekek számára is, akiknek a kirándulások és a tábor hetek felejthetetlen élményeket adtak..

Pályázati lehetőségeink 2022-ben is igen csekélyek voltak, pályázatunk, de támogatást csak az Erzsébet táborokra és könyvvásárlásra kaptunk.

2022-ben az önkormányzat egy komolyabb összeget biztosított rendezvények megvalósítására, melynek köszönhetően az elmúlt évtizedek legnagyobb rendezvényét sikerült megvalósítani a Városnap során.

III. Szervezet

A 2020-as esztendő fontos dátuma volt október 31, hiszen ekkor igen fontos törvényi változások léptek életbe.

A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról szóló 2020. évi XXXII. törvény értelmében a kulturális intézményekben foglalkoztatott közalkalmazottaknak a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) jogviszonya a törvény erejénél fogva, 2020. november 1-jei hatállyal a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti munkaviszonnyá alakult át.

Vagyis október 31. napjától megszűntünk közalkalmazottnak lenni. Az intézmény minden dolgozója elfogadta jogviszonyának a megváltozását. Így 2021. óta már nem

közalkalmazottként, hanem munkaszerződéssel, Munka Törvénykönyve szerinti alkalmazásban dolgozunk.

A művelődési házban 2 fő szakalkalmazott, 1 fő technikus és egy takarító (mindannyian 8 órában) dolgozik, a könyvtárban könyvtárosok létszáma nem változott, 2 fő könyvtáros és 1 fő könyvtáros asszisztens, illetve egy fő 4 órás takarító dolgozik.

Informatikusa, rendszergazdája nincs az intézménynek, az ilyen jellegű feladatokat szerződés alapján külsős cég végzi.

IV. Infrastruktúra

Fizikai terek

A könyvtár állapotára vonatkozóan, az előző beszámolókhöz képest változás nem történt: Hosszú évek óta minden beszámolóban részletezzük, minden lehetséges fórumon elmondjuk a könyvtár épületével kapcsolatos aggodalmainkat. Már számtalanszor jeleztük, hogy az ingatlan (az 1800-as évek közepén épült, majd számtalanszor átalakították) utoljára 2004-ben esett át egy felújításon, ám azóta csak a legszükségesebb javítási munkálatok történtek meg, még tisztasági meszelés sem történt. Enying Város Önkormányzatának Városgondnoksága, illetve, munkatársainak „tűzoltó” munkája ellenére is, borzasztó állapotban van az épület. Az intézmény alapterületének nagysága, tagoltsága egyaránt indokolja, hogy a képviselő-testület komolyan fontolóra vegye a könyvtár megnyugtató, végleges elhelyezésére vonatkozó megoldási lehetőségeket. Az évek múlásával egyre égetőbb a probléma. Az energia válság okozta magas áram és gázszámlák miatt is újra előtérbe kellene, hogy helyezték a könyvtár felújításának szükségességét!

Ugyanakkor el kell mondani, amellet hogy a könyvtár épülete továbbra sem megfelelő, a művelődési ház alapterülete is kicsi, és alkalmatlan egy-egy komolyabb rendezvény, színházi előadás megvalósítására. Pályázati forrásokat kell keresni, amelyek segítségével legalább egy nagyobb színházterem készülhetne el, kiszolgáló helyiségekkel, illetve megoldódhatna a könyvtár megnyugtató elhelyezése is. Ez azonban csak a képviselő-testület támogatásával lehetséges.

A művelődési ház került sor a művelődési házban, de elkészítettük már a nyári táborokhoz a területünk hátsó kerti részét, ahová fedést és raklapbútorokat készítettünk, melyet a gyerekek nagy örömmel vettek birtokba. Azóta már fákat is ültettünk a területre, hogy a későbbiekben árnyékot biztosítson a kis táborozóink számára.

Infokommunikációs eszközök

A TIOP és TÁMOP pályázatoknak köszönhetően könyvtárunk technikai felszereltsége igen jónak volt mondható, mind az informatikai eszközök, mind az egyéb műszaki berendezések tekintetében. Volt mindez több, mint 10 éve. Modernizálásra, fejlesztésre nincs pénz, mindösszesen 6 db SSD kártyát vásároltunk a felnőtt olvasók által használt 6 db, még üzemképes számítógéphez. Sorra romlanak el a gépek, a szünetmentes készülékek, 2021-ben több gépet selejteznünk kellett, pótolni azokat nem tudjuk. A gyermekkönyvtár 3 db asztali számítógépe 15 évnél idősebb ...

Ma már ezen a területen is nagy szerepet kap a virtuális világ, mely nekünk a kommunikáció területén nagy segítséget nyújt, viszont egyre inkább konkurencia a rendezvényeknél. Elszigeteli az embereket. A személyes kommunikáció hiánya, a közösségi élmények megélése, nagyon rányomja bélyegét a társadalomra, de főként a fiatal generációra.

Mivel az élet minden területén egyre nagyobb szerepet kap az e-ügyintézés, a virtuális világ, feltétlenül szükséges lenne segítenünk azoknak, akik számára – anyagi helyzetük, képzetlenségük stb. miatt – ez nem megoldható feladat. Különösen indokoltá teszi e meglévő szolgáltatások jó színvonalú működtetésének biztosítását az a tény, hogy a településen üzleti alapon működő hozzáférési pontok sincsenek. Kötelező lenne biztosítanunk az új közművelődési törvény értelmében egy darab számítógépet internet eléréssel, amely nyilvánosan kihelyezve kell, hogy a látogatók rendelkezésére álljon.

A könyvtár részletes szakmai munkáját ebben a beszámolóban nem taglalom, mert korábban a részletes szakmai beszámolót megkapta a képviselő-testület.

V. Szakmai tevékenység

Elkészítettük a helyi értéktár anyagát, melyet mostmár a képviselő-testület által megválasztott értéktár bizottságnak kell elfogadnia.

A szabad nyári hónapok sztárjai a napközis táboraink voltak, melykhez pályázaton nyertünk támogatást. 2022-ben több, mint 140 gyermek 4 hétig táborozott nálunk. Táboraink annyira sikeresek, hogy évről évre visszatérnek a gyerekek, illetve érkeznek új táborozók, a heti létszám lassan meghaladja a 40 főt, ami nagyon nagy terhet ró a dolgozókra. De minden elvárásnak megfelelelünk, mert számunkra is nagy öröm és büszkeség táboraink hatalmas népszerűsége. A létszámok egy-két nap alatt betelnek, a szülők versenytfutnak, hogy még hozzánk tudják iratni

gyermeküket. Nekünk munkánk elismerése ez, amit hosszú évek óta igyekszünk a lehetőségeinkhez mértén a legjobban végezni.

Ugyanakkor minden alkalommal részt veszünk nemzeti és állami ünnepeink megünneplésében, a megemlékezéseken.

A nyári „szabad „ időszakban a táborok mellett folyamatosan működnek csoportjaink is, de tanfolyamoknak is tudunk helyet adni.

2022-ben már tarthattunk hagyományos és újdonságnak is számító programokat is.

Augusztus 20-án a csónakázó tóhoz terveztük rendezvényünket, de a bizonytalan időjárás miatt a művelődési ház és környéke lett végül a helyszín.

Meg kell érteni, a nagy igazságot, amit a labdatúgás kapcsán sokat hallunk: „Kis pénz kis foci, nagy pénz, nagy foci.” Ez tökéletesen igaz a rendezvényekre is. Nem tudunk mindent önerőből, helyi fellépőkkel megvalósítani, igyekszünk a műsort úgy össze állítani, hogy mindenki találjon benne neki tetszőt. A rendelkezésre álló forrásokból ennyire telik. Ráadásul a pandémia az árak emelkedését hozta a rendezvényiparban is, amellyel nehezen tudunk lépést tartani.

A fenti gondolatok ékes bizonyítéka a 2022. évi Városnap, amely kb. 4000-4500 embert vonzott az esti koncerttel a Cifra kertbe, ez egyedülálló, hatalmas részvétel. A rendezvény összköltsége komoly kiadás volt, de úgy gondolom, hogy Enying jóhírének, pozitív megítélésének nagyon jót tett ez a színvonalas rendezvény, melyet a látogatók és a fellépők is páratlannak ítélték. Csak kevesen tudják elképzelni, ebben mennyi munka van, mekkora felelősség a szervezés, a lebonyolítás.. A művelődési ház dolgozói most is komoly munkát végeztek az előkészítés, a lebonyolítás és az utómunkálatok során. Köszönettel tartozunk a Városgondnokság munkatársainak, akik minden rendezvényen segítők a technikai előkészítésben.

Örömünkre az adventi workshopok telházal zajlottak, nagy sikere volt a programoknak.

November elején a már hagyományos törkfaragásunk, hozzá kapcsolódó sok-sok programmal megvalósulhatott. Számunkra is meglepetés volt az új parkban szervezett rémtúra hihetetlen sikere, melyet két napon keresztül tartottunk. A gyermekektől a fiatalokon át az idősebbekig mindenki jól érezte magát. A művelődési ház dolgozóinak kreativitása pedig minden évben új és új elemekkel gazdagítja a programot. Büszkék vagyunk rá. Büszkék vagyunk a saját kezű kivitelezésre mind technikailag, mind gyakorlatban, büszkék vagyunk az ötletek megvalósítására. És igen, ez is ismét egy sikeres program, ha nem is veszik ezt észre sokan.

Adventre ismét díszbe öltöztettük a Batthyány kastély épületét, ahol az adventi időszakban mindennap világítottak az ablakok.

Ugyanakkor mind húsvétra, mind karácsonyra az új főtér is kapott alkalomhoz illő díszítést, mely nagy sikert aratott a lakosok körében. A dekoráció minden évben csak anyag költségbe kerül, mert saját kivitelezésű applikációkat helyezünk el.

Az adventi vásárnapok a templomokban zajlottak, az utolsó vásárnap lett a város adventje. Ekor léptek fel az intézmények gyermekei és adtak műsort a nyugdíjasok. Ezt újításnak szántuk, és úgy tűnik sikerült. Szerencsésebbnek látjuk, ha egy vásárnapra hívjuk össze gyertyagyújtásra városunk lakóit, de természetesen ezzel kapcsolatban egyeztetni fogunk még a képviselő-testülettel és a civil szervezetekkel is.

VI. 2022. évi célok

AZ állami költségvetésből kapott közművelődési normatíva mellé az önkormányzat biztosítja a művelődési ház fenntartásához és működéséhez szükséges anyagi feltételeket. Ezt intézményünk minden évben igyekszik kiegészíteni pályázati források elnyerésével, illetve a saját bevétel növelésével.

Az intézmény dolgozói törekszenek arra, hogy a hozzánk bármilyen okból betérő látogatók jól érezzék magukat, elégedetten távozzanak tőlünk. A tartalmas programok mellett igyekszünk ápolni környezetünket, virágot elhelyezni, virágokat ültetni.

.

Igyekszünk figyelni, hogy kommunikációnk jobb és eredményesebb legyen.

Városunk civil szervezetei a művelődési házzal karöltve egyre több rendezvénnyel próbálják kiszolgálni a kulturális igényeket.

Továbbra is kiemelt feladatunk a helyi közösségi, civil kezdeményezések támogatása, szakmai segítése, az új kezdeményezések felkarolása. Sajnos, a jövő feladata lesz továbbra is a látogatóink visszaszoktatása, a korábban jól működő csoportok megnyugnyugtató működtetése.

VII. Az energiaválság okozta változásokról

Az egyes kulturális intézmények működését érintő veszélyhelyzeti szabályokról szóló 469/2022. (XI. 21.) Korm. rendelet rendelkezéseivel összhangban Enying Város Önkormányzatának Képviselő-testülete is kénytelen volt a helyi intézmények energia költségeinek csökkentése érdekében döntéseket hozni. Mivel a könyvtár a település többi közintézményével szemben semmiféle energetikai felújításon nem esett át az utóbbi 19 esztendőben, a halaszthatatlan, „tűzoltásokon” kívül, semmiféle felújítás, de még csak tisztasági meszelés sem történt, mondhatjuk, hogy az épület erősen lelakott képet mutat. A nyílászárók – a fő ajtókat kivéve – összeszáradtak, festékhiányosak, komoly „légáteresztő képességgel” rendelkeznek. A fűtésrendszert kb. 30 éve alakították át gázfűtésre, azóta is ugyanaz a kazán szolgáltatja a meleget. Az épület nincs szigetelve, mindezek miatt az intézmény óriási áram és gázzámlákat produkál, ezért a képviselő-testület a 252/2022.(IX.28)., valamint a 271/2022. (X. 26.) sz. határozatának értelmében a könyvtárnak, egyelőre, a fűtési szezon idejére be kellett zárnia.

Született megoldás, hogy ha korlátozott mértékben is, de működni tudjon a könyvtár, a szolgáltatások egy részét továbbra is igénybe tudják venni a látogatók. Így átköltöztünk a művelődési ház galériájára. Kívánság szerint készítettünk össze könyvcsomagokat, áthoztuk a könyvtárból a kívánt könyveket,

A művelődési ház fűtését padlófűtéssel és klímaberendezésekkel oldottuk meg. A művelődési ház gázköltségeinek megtakarítása 1.364eFt volt, ami nagyon jelentős költségmegtakarítást jelent.

Összefoglaló gondolatok

Gyermekkönyvtári tevékenységünket negatívan befolyásolja a helyiség kis mérete, zsúfoltsága, a megfelelő számú asztal és ülőhely hiánya. Ezek a problémák együttesen korlátozzák a helyben használat mértékét: csoportos könyvtárhasználatra nincs lehetőség, sőt forgalmasabb időszakokban kifejezetten zavaró a nagy tömeg.

Az olvasási kultúra, az olvasóvá nevelés területén mutatkozó drámai helyzetben való változtatás szándékával egyeztetést szeretnénk folytatni az iskolák vezetőivel, és javasoljuk közös cselekvési program kidolgozását. Az együttműködés rendkívül fontos ezen a területen, hiszen a könyvtár önmagában tehetetlen, mi csak azokkal az iskolásokkal tudunk pozitív eredményeket elérni, akik megtanultak olvasni, akiket szülői-pedagógusi motiváció inspirál könyvtárlátogatásra.

Mivel az élet minden területén egyre nagyobb szerepet kap az elektronikus, a virtuális világ, feltétlenül szükséges segítenünk azoknak, akik számára – anyagi helyzetük, képzetlenségük stb. miatt – ez a lehetőség egyébként elérhetetlen lenne. Különösen indokoltá teszi e meglévő szolgáltatások jó színvonalú működtetésének biztosítását az a tény, hogy a településen üzleti alapon működő hozzáférési pontok nincsenek, így minden igényt a könyvtárban működő 6 db számítógépnek kell kielégítenie. A művelődési ház rendelkeznie kell olyan géppel, amellyel a nyilvános internet-használatot biztosítani lehet különféle ügyek intézéséhez.

Sokszor érik támadások az intézményt, a támadásokkal teli légkörben nehéz minőségi munkát végezni. Jó lenne elérni, hogy személyes ellenszenv ellenére is próbáljon mindenki objektív véleményt formálni, adott esetben meghallgatni mindkét oldalt.

Pénz hiányában nehéz bármit is tennünk, nehéz az elvárásoknak megfelelnünk, de igyekszünk minden lehetőséget megtalálni, és többletforrásokat teremteni, hogy munkánkat színvonalasabbá tudjuk tenni. Úgy érzem, ennek már többször bizonyítékát adtuk, amikor csak anyagköltségből valósítunk meg programokat, saját magunk készítünk, sok munkával heteken keresztül városi dekorációkat, stb. Kérem Önöket, ezeket is vegyék észre, és vetessék észre városunk lakóival is.

És még egy.

Örültünk, hogy két könyvtáros kollégánk elismerésben részesült a 2021.évben. Azonban nagyon fájó, és komoly belső feszültségeket szült, hogy a művelődési ház dolgozói, akik sokkal szélesebb körű, sokkal több embert érintő, sokkal szerteágazóbb tevékenységet végeznek, mint a könyvtáros kollégák, semmiféle elismerést nem kaptak. Tessék csak összehasonlítani a beszámolóban felsorolt tevékenységeket, ki mit, mennyit végez, mekkora létszámot mozgat meg. Milyen tevékenységekkel járul hozzá a település egészségének a jó megítéléséhez. Ez a munka nem érdemel elismerést? Kifejezetten kollégáim

miatt kérem Önöket, ne csukják be szemeiket, tegyék félre esetleges szubjektív hozzáállásukat, és objektíven ítéljék meg, vegyék észre, hogy a művelődési ház csapata mennyire sok területen és sokféleképpen járul hozzá a település jóhírének növeléséhez.